

บทที่ 3

การตรวจรู้อักขระภาษาไทย

3.1 โครงสร้างของอักขระและคำในภาษาไทย

อักขระภาษาไทยนั้นประกอบด้วย พยัญชนะ 44 รูป (ปัจจุบันเลิกใช้ไป 2 รูป คือ ช ค) สระ 21 รูป และวรรณยุกต์อีก 4 รูป ถ้ามองอักขระภาษาไทย ในลักษณะของรูปทรงทางเรขาคณิตจะประกอบด้วยรูป วงรี วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมและกากบาท(ตัวอย่างของอักขระภาษาไทยได้แสดงเอาไว้ในรูปที่ 1.2) ในภาษาไทยนั้นจะแบ่งตำแหน่งการจัดเรียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ออกเป็น 4 ระดับ โดยที่ระดับที่ 1 และ 2 จะเป็นตำแหน่งของสระ และวรรณยุกต์ ระดับ ที่ 3 จะเป็นตำแหน่งของสระ และพยัญชนะ ส่วนในระดับที่ 4 จะเป็นตำแหน่ง ของสระเพียง 2 รูปคือ , และ , ตัวอย่างของการจัดเรียง พยัญชนะ สระและ วรรณยุกต์ให้เป็นคำในภาษาไทยได้แสดงไว้ในรูปที่ 3.1

กิน	อยู่
นั้น	โดย
เรียน	น้ำ

รูปที่ 3.1 แสดงคำในภาษาไทย

3.2 สมาชิกของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษร

อักขระภาษาไทยที่ใช้ในการตรวจรู้จะมีลักษณะเป็นภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรขนาด 20×20 หน่วย โดยที่สมาชิกของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรนี้จะประกอบด้วยค่า 0 และค่า 1 เท่านั้น ค่าทั้งสองนี้จะขึ้นอยู่กับ การแปลงสีหรือความเข้มของตัวอักษรด้วย A/D Converter กำหนดให้ค่า 0 แทนบริเวณที่เป็นพื้นที่สีขาวของเนื้อกระดาษ และค่า 1 แทนบริเวณที่เป็นหมึกพิมพ์ของอักขระแต่ละรูปในเอกสาร

3.3 การแปลงภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรให้เป็นโครงร่าง (Skeleton) ⁽⁴⁾

ในการตรวจรู้ตัวอักษรนั้นปัญหาหนึ่งที่ต้องประสพอยู่เสมอ คือ ขนาดความหนาบางของตัวอักษรที่จะตรวจรู้นั้นมีขนาดไม่เท่ากัน ซึ่งจะทำให้รหัสที่ใช้แทนอักขระรูปเดียวกันแต่มีความหนาบางต่างกันเป็นรหัสที่แตกต่างกันออกไปด้วย เพื่อตัดปัญหานี้เราจะใช้วิธีการแปลงภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรที่จะตรวจรู้ให้เหลือเพียงโครงร่างที่มีความหนาบางเท่ากันตลอดไม่ว่าตัวอักษรเหล่านั้นจะมีความหนาบางเริ่มแรกเท่าใดก็ตาม

การแปลงอักขระให้เหลือเพียงโครงร่างนั้นทำได้โดยการแปลงค่า 1 ทุกค่าในภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรที่ทำให้อักขระนั้นมีความหนากว่าอักขระปกติให้มีค่าเป็น 0 โดยไม่ทำให้โครงร่างอักขระนั้นเปลี่ยนไป การพิจารณาว่าค่า 1 ในภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรค่าใดสามารถจะเปลี่ยนให้มามีค่าเป็น 0 ได้หรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับค่า 0 และ 1 บริเวณรอบๆ ค่า 1 ที่กำลังพิจารณาอยู่

การแปลงภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรให้เป็นโครงร่างนั้นหากเปลี่ยนค่า 1 ให้มีค่าเป็น 0 ทันทีจะทำให้การพิจารณาค่า 1 ในบริเวณใกล้เคียงกับค่า 1 ที่เปลี่ยนเป็นค่า 0 นั้นเกิดความผิดพลาดได้ เพื่อหลีกเลี่ยงความผิดพลาดดังกล่าวจึงกำหนดให้มีการเปลี่ยนค่า 1 ให้เป็นค่า 0 แบบชั่วคราวและแบบถาวรโดยใช้ค่า 7 แทนค่า 1 ที่เปลี่ยนเป็นค่า 0 แบบชั่วคราว และใช้ค่า 8 หรือค่า 9 แทน

ค่า 1 ที่เปลี่ยนเป็นค่า 0 แบบถาวร การที่จะใช้ค่า 8 หรือค่า 9 แทนการเปลี่ยนค่าแบบถาวรนี้ขึ้นอยู่กับทิศทางของการพิจารณาเปลี่ยนค่า 1 ให้เป็นค่า 0 นั้น

ทิศทางการพิจารณาเปลี่ยนค่า 1 ให้เป็นค่า 0 มีอยู่สองทิศทางคือ การพิจารณาค่า 1 จากด้านขวาไปด้านซ้าย และการพิจารณาค่า 1 จากด้านซ้ายไปด้านขวาของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษร การพิจารณาค่า 1 ทั้งสองทิศทางนี้จะพิจารณา จากแถวบนสุดลงสู่แถวล่างสุดภายในภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษร สาเหตุที่ต้องแบ่งการพิจารณาเปลี่ยนค่า 1 ให้เป็น 0 ออกเป็นสองทิศทางก็เพื่อความสมดุลย์ของโครงร่างของอักขระที่ได้ (5)

หลักการแปลงภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรให้เหลือเพียงโครงร่างมีดังนี้

3.3.1 กำหนดให้สมาชิกของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรที่กำลังพิจารณาอยู่มีค่าเป็น N_0 และให้ค่าของสมาชิกอื่นๆ ที่อยู่รอบค่า N_0 นั้นมีค่าเป็น N_1 ถึง N_8 ตามลำดับ (รูป 3.2)

3.3.2 จะพิจารณา (Scan) ค่า N_0 ที่มีค่าเป็น 1 เท่านั้น

3.3.3 ให้ N_0 ทุกค่าที่มีค่าแห่งอยู่ที่ขอบทั้งสี่ด้านของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรมีค่าเป็น 0 ทั้งหมด

N_4	N_3	N_2
N_5	N_0	N_1
N_6	N_7	N_8

รูปที่ 3.2 แสดงตำแหน่งของ N_0 ถึง N_8

3.3.4 การวิเคราะห์ค่า N_0 จะวิเคราะห์จากด้านขวาไปด้านซ้ายมี
หลักในการวิเคราะห์ตามแบบการคำนวณในรูปที่ 3.3 ดังนี้

```
BEGIN
  FOR row := 2 TO 19 DO
    BEGIN
      FOR col := 19 TO 2 DO
        BEGIN
          (* set No - N8 value *)
          WHILE (No=1) DO BEGIN
            if (N1<>0) or (N5<>0) then
              if (N3<>0) or (N7<>0) then
                if (N6=0) and (N8=1) then No := 7;
                else No := 9
            END;
          END;
        END;
      END
    END.
```

รูปที่ 3.3 แสดงแบบการคำนวณที่ใช้วิเคราะห์ค่า N_0 จาก
ด้านขวาไปด้านซ้าย

3.3.5 การวิเคราะห์ค่า N_0 จะวิเคราะห์จากด้านซ้ายไปด้านขวามี
หลักในการวิเคราะห์ตามแบบการคำนวณในรูปที่ 3.4 ดังนี้

```
BEGIN
  FOR row := 2 TO 19 DO
    BEGIN
      FOR col := 2 TO 19 DO
        BEGIN
          (* set No - N8 value *)
          WHILE (No=1) DO BEGIN
            if (N1<>9) then No := 8;
            (* change all No:= 8 that not
              damage character skeleton *)
            END;
          END;
        END;
      END
    END.
```

รูปที่ 3.4 แสดงแบบการคำนวณที่ใช้วิเคราะห์ค่า N_0 จาก
ด้านซ้ายไปด้านขวา

3.3.6 หลังจากวิเคราะห์ค่า N_0 ทุกค่าภายในภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรแล้วสมาชิกของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรที่มีค่าเป็น 7, 8 และ 9 จะถูกเปลี่ยนให้มีค่าเป็น 1, 0 และ 0 ตามลำดับ (ตัวอย่างของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรก่อนและหลังแปลงให้เป็นโครงร่างตัวอักษรแสดงในรูป 3.5(ก)-3.5(จ))

```
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00001111111110000000
00111111111110000000
01111000000111100000
00011100000011100000
00111000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
01110000000011100000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
```


รูปที่ 3.5 (ก)

```
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00001111111110000000
01110000000010000000
00001100000001000000
00010000000001000000
01100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
```

```
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000011111110000000
00000110000011000000
00001111000001100000
00000011000001100000
00000110000001100000
00000110000001100000
00000110000001100000
00000110000001100000
00000110000001100000
00000110000001100000
00000110000001100000
00000110000001100000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
```


รูปที่ 3.5 (ข)

```
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000011111110000000
00000100000011000000
00001110000001000000
00000010000001000000
00000100000001000000
00000100000001000000
00000100000001000000
00000100000001000000
00000100000001000000
00000100000001000000
00000100000001000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
```

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000111000000000
00000001111110000000
00000011100111100000
00000111000001100000
00000111110001100000
00000001110001100000
00000001100001100000
00000001100001100000
00000001100001100000
00000001100001100000
00000001100001100000
00000001100001100000
00000001100001100000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000

```


รูปที่ 3.5 (ค)

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000111100000000
00000001000011000000
00000110000001000000
00000111000010000000
00000000100001000000
00000001000001000000
00000001000001000000
00000001000001000000
00000001000001000000
00000001000001000000
00000001000001000000
00000001000001000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000

```

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000111111100000000
00001110000111000000
00011111000111100000
00001111000111100000
00001111000111100000
00001111000111100000
00001111000111100000
00001111000111100000
00001111000111100000
00001111000111100000
00001111000111100000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000

```


รูปที่ 3.5 (ง)

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000011111000000000
00000100000110000000
00011110000001000000
00000010000001000000
00000010000001000000
00000010000001000000
00000010000001000000
00000010000001000000
00000010000001000000
00000010000001000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000

```

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000001111000000000
00000010000111000000
00001110000000100000
00000011100000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000

```


รูปที่ 3.5 (จ)

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000001111000000000
00000010000111000000
00001110000000100000
00000001100000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000010000000100000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000

```

รูปที่ 3.5

แสดงภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษร "ก" ก่อนและหลังแปลงให้เหลือเพียงโครงร่าง

3.4 การกำหนดรหัสให้อักขระแต่ละรูป (6)

หลังจากที่ได้โครงร่างของอักขระแต่ละรูปแล้ว จะนำโครงร่างของอักขระเหล่านั้นมาตรวจรู้ด้วยการกำหนดรหัสตามแนวแถว และแนวสดมภ์ เนื่องจากอักขระแต่ละรูปจะประกอบด้วยรูปทรงทางเรขาคณิต และจำนวนรูปทรงที่ต่างกัน เมื่อแปลงอักขระเหล่านี้มาเป็นภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรการกระจายของค่า 1 ภายในภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรของอักขระแต่ละรูปก็จะแตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาหาจำนวนค่า 1 ตามแนวแถวและตามแนวสดมภ์ก็สามารถจะกำหนดรหัสที่ไม่ซ้ำกันของอักขระแต่ละรูปได้ ดังนี้

กำหนดให้

H = จำนวนแถวหรือสดมภ์ของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษร (ในที่นี้มีค่าเท่ากับ 20)

$$t_1 = H/5$$

$$t_2 = (H/2) - 1$$

d = จำนวนค่า 1 ที่อยู่ในตำแหน่งที่ติดกันภายในภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษร

$$\text{ให้ } \text{COD} = \begin{cases} \text{small} & \text{เมื่อ } d \leq t_1 \\ \text{medium} & \text{เมื่อ } t_1 < d \leq t_2 \\ \text{long} & \text{เมื่อ } d > t_2 \end{cases}$$

เมื่อหาค่า COD ของแต่ละแถวและ สดมภ์ของภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรได้แล้วจะใช้ตารางที่ 3.1 ช่วยในการกำหนดรหัสตามแนวแถว (RCOD) และรหัสตามแนวสดมภ์ (CCOD) รหัสในตารางที่ 3.1 นี้ได้มาจากการพิจารณาความหนาแน่นและการกระจายของค่า 1 ในภาพบิตเมทริกซ์ตัวอักษรตามแนวแถวและแนวสดมภ์โดยที่สัญลักษณ์ที่ใช้แทนรหัสเหล่านี้จะใช้สัญลักษณ์ใดก็ได้ แต่เพื่อความสะดวกในการประมวลผลในที่นี้จึงใช้อักษร A - P และเครื่องหมาย * แทนสัญลักษณ์ของรหัสดังกล่าวข้างต้น

จากค่า RCOD และ CCOD ที่ได้จะนำมาย่อให้เป็นรหัสย่อตามแนวแถว (RCODC) และรหัสย่อตามแนวสดมภ์ (CCODC) โดยการดึงเอารหัสที่เหมือนกัน และอยู่ในตำแหน่งที่ติดกันของรหัส RCOD และรหัส CCOD ออกมาเพียงค่าเดียว ดังตัวอย่าง

สมมุติให้ RCOD = "AAACBBDDDDCC"

จะได้ RCODC = "ACBDC"

ดังนี้ เป็นต้น

Combination of COD			Code
Small	-	-	A
Medium	-	-	B
Long	-	-	C
Small	Small	-	D
Medium	Small	-	E
Long	Small	-	F
Small	Medium	-	G
Medium	Medium	-	H
Long	Medium	-	I
Small	Long	-	J
Medium	Long	-	K
Small	Small	Small	M
Medium	Small	Small	N
Small	Medium	Small	N
Small	Small	Medium	N
Long	Small	Small	O
Small	Long	Small	O
Small	Small	Long	O
Medium	Medium	Small	P
Medium	Small	Medium	P
Small	Medium	Medium	P
Four CODs and above			*

ตารางที่ 3.1 ตารางกำหนดรหัสสำหรับการตรวจรู้ตัวอักษรภาษาไทย

เมื่อนำรหัส RCODE และ รหัส CCOD มาต่อกันจะได้รหัสรวม (COMCOD) ซึ่งเป็นรหัสที่ใช้ในการตรวจรู้อักขระแต่ละรูปได้ เพราะรหัสรวมของอักขระแต่ละรูปจะต่างกัน ตัวอย่างการหาค่ารหัสรวมจากโครงร่างของอักขระ "ก" (รูปที่ 3.6) มีดังนี้

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00001111111111000000
01110000000001000000
00001100000001000000
00010000000001000000
01100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00100000000001000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
    
```


รูปที่ 3.6 แสดงโครงร่างของอักขระ "ก"

จากโครงร่างของอักขระ "ก" สามารถหาค่า COD ตามแนวแถวและแนวสดมภ์ได้ดังนี้

แถวที่ 5	COD = medium
แถวที่ 6-17	COD = small, small
สดมภ์ที่ 2	COD = small, small
สดมภ์ที่ 3	COD = small, medium
สดมภ์ที่ 4-6	COD = small, small
สดมภ์ที่ 7-13	COD = small
สดมภ์ที่ 14	COD = long

จากค่า COD ตามแนวแถว และแนวสดมภ์สามารถแปลงให้เป็นรหัส RCODE และ CCOD โดยอาศัยตารางที่ 3.1 ช่วยได้ดังนี้

RCOD = "BDDDDDDDDDDDD"

CCOD = "DGDDDAAAAAAAC"

ให้ค่า RCODE และ CCODE เป็นรหัสย่อของรหัส RCOD และ CCOD ตามลำดับมีค่าดังนี้

RCODE = "BD"

CCODE = "DGDAC"

เมื่อนำรหัส RCODE และ CCODE มาต่อกันจะได้เป็นรหัสรวม (COMCOD) ดังนี้

COMCOD = "BDDGDAC"

ในทำนองเดียวกันเราสามารถจะหาค่า COMCOD ของโครงร่าง อักษร "ก" ในรูป 3.5(ก) - 3.5(จ) ได้ดังนี้

อักษร "ก" ในรูป

3.5 (ก)

COMCOD

"BDDGDAC"

3.5 (ข)

"BDAGDAC"

3.5 (ค)

"ADANDAC"

3.5 (ง)

"BDAGAB"

3.5 (จ)

"ADAGDAB"

จากค่ารหัสรวมของอักษร "ก" ทั้งห้าแบบพิมพ์จะสังเกตได้ว่าไม่มีค่ารหัสรวมของอักษรใดที่เท่ากัน เนื่องจากอักษรทั้งห้าแบบพิมพ์มีลักษณะของโครงร่างที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงต้องเก็บรหัสรวมของอักษร "ก" ทั้งห้าแบบพิมพ์นี้ไว้ในสื่อข้อมูล เพื่อใช้เป็นรหัสค้นแบบสำหรับเปรียบเทียบกับรหัสรวมของอักษรที่ต้องการจะตรวจรู้ต่อไป

3.5 การค้นหา (Search) รหัสค้นแบบเพื่อการตรวจรู้

การค้นหาหารหัสค้นแบบให้มีประสิทธิภาพจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่เป็นทั้ง Hardware และ Software ดังต่อไปนี้

3.5.1 สื่อข้อมูลที่ใช้ในการประมวลผล

การวิจัยนี้ใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ 16 บิตที่มีหน่วยความจำขนาด 512 KB (524,288 ตัวอักษร) ในการประมวลผล โดยจะใช้หน่วยความจำหลักของเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นสื่อเก็บข้อมูลต่างๆ ขณะประมวลผล ซึ่งรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องเก็บไว้ประมวลผลในหน่วยความจำหลักมีดังนี้

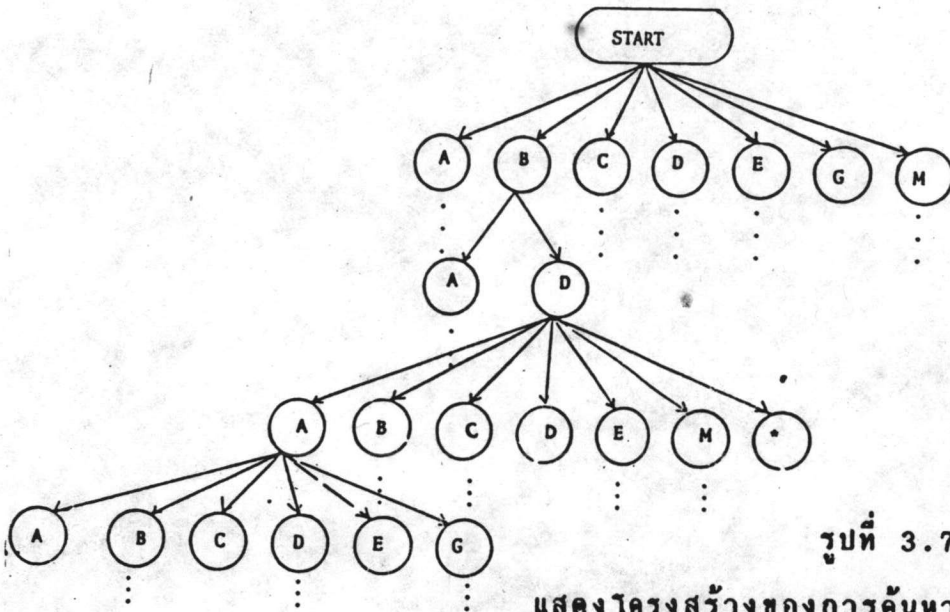
No.	Contents	Spaces (bytes)
1	Operating System (MS-DOS)	40,192
2	BASIC Runtime Module (BASRUN.EXE)	31,744
3	Recognition Program	12,288
4	Recognition Data	1,322
5	Character Fonts	16,512
6	Index File	24,320
7	Character File	12,544
	*** Total	138,922 ***

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงขนาดของข้อมูลที่บรรจุในหน่วยความจำหลัก

3.5.2 เทคนิคการค้นหาข้อมูล (Searching Method)

เทคนิคที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์มีอยู่หลายวิธี เช่น การค้นหาข้อมูลแบบเรียงลำดับ (Sequential Search) การค้นหาข้อมูลแบบแบ่งครึ่งข้อมูล (Binary Search) หรือการค้นหาข้อมูลแบบกิ่งต้นไม้ (Tree Search) เป็นต้น

การวิจัยนี้จะใช้การค้นหาข้อมูลแบบกิ่งต้นไม้ เพราะเป็นการค้นหาข้อมูลที่ใช้เนื้อที่เก็บข้อมูลไม่มากนักและ ความเร็วของการค้นหาก็เร็วพอสมควรโครงสร้างกิ่งต้นไม้ที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลมีดังนี้

รูปที่ 3.7

แสดงโครงสร้างของการค้นหาแบบกิ่งต้นไม้

จะสังเกตได้ว่ารหัสผลลัพธ์ที่ได้จากตารางที่ 3.1 จะมีค่าทั้งหมด 16 คำคือ "A", "B", "C", "D", "E", "F", "G", "H", "I", "J", "K", "M", "N", "O", "P" และ "*" เพราะฉะนั้นกิ่งของต้นไม้ที่สร้างแต่ละกิ่งจะแตกกิ่งก้านออกไปได้สูงสุดเพียง 16 กิ่งเท่านั้น (รูปที่ 3.7) เมื่อหารหัสรวมของอักขระแต่ละรูปมาสร้างเป็นกิ่งต้นไม้ ลำดับชั้น (Level) ของกิ่งต้นไม้จะเท่ากับจำนวนรหัสในรหัสรวมนั้นๆ แต่เพื่อความประหยัดเนื้อที่ที่ใช้เก็บข้อมูลของกิ่งต้นไม้จึงเก็บข้อมูลเฉพาะกิ่งที่มีกิ่งย่อยแตกออกไปมากกว่า 2 กิ่ง หากกิ่งใดมีกิ่งย่อยเพียงกิ่งเดียวในทุกๆ ลำดับชั้น แสดงว่ารหัสหลังจากกิ่งนั้นจะไม่มีรหัสอื่นซ้ำแล้วจึงไม่จำเป็นต้องเสียเนื้อที่สำหรับเก็บข้อมูลเหล่านั้น

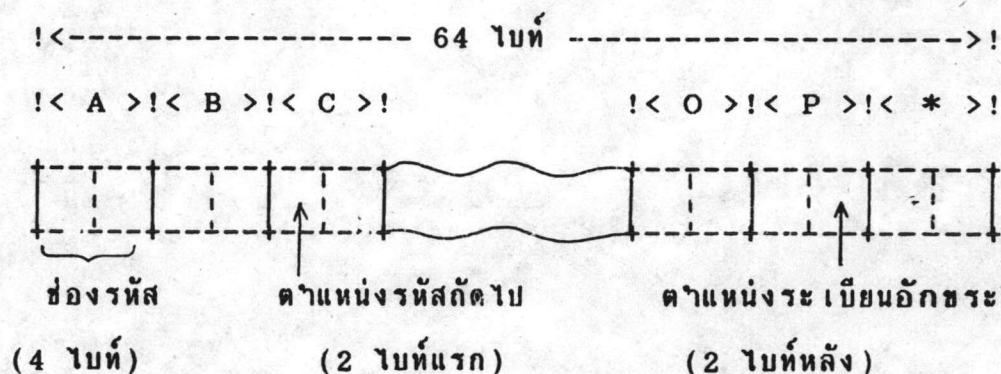
แฟ้มข้อมูล (File) ต่างๆ ที่ใช้เก็บข้อมูลของกิ่งต้นไม้มีดังนี้

3.5.2.1 แฟ้มข้อมูลดัชนี (Index File)

เป็นแฟ้มข้อมูลที่ใช้เก็บตำแหน่งระเบียบ

(Record) ของรหัสตัวถัดไป และ ตำแหน่งที่เก็บรายละเอียดของรหัสที่ค้นหา ระเบียบในแฟ้มข้อมูลดัชนีทุกระเบียบยาว 64 ไบต์ (Bytes) ใน 64 ไบต์นี้จะแบ่งเป็น 16 ช่องรหัส ตำแหน่งของแต่ละช่องรหัสจะแทนด้วยรหัสผลลัพธ์ที่ได้จาก

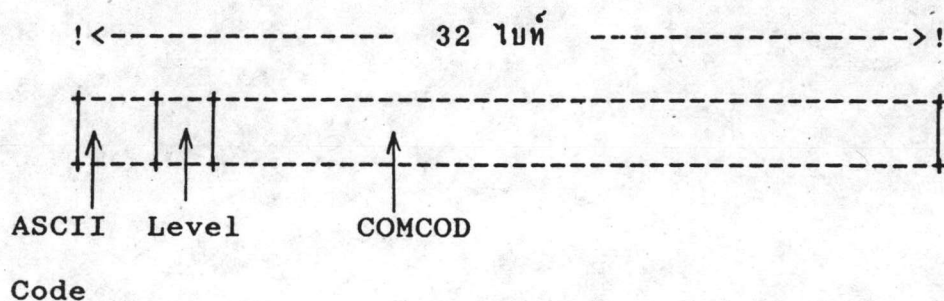
ตารางที่ 3.1 จากระหัส "A" ถึงรหัส "*" ตามลำดับ แต่ละช่องรหัสจะใช้เนื้อที่ 4 ไบท์ โดย 2 ไบท์แรกแทนค่าตำแหน่งของระเบียบของรหัสตัวถัดไป และ 2 ไบท์หลัง แทนค่าตำแหน่งของระเบียบในแฟ้มข้อมูลอักขระที่เก็บรายละเอียดของรหัสนั้น (รูป 3.8)

รูปที่ 3.8 แสดงการเก็บข้อมูลในแต่ละระเบียบของแฟ้มข้อมูลดัชนี

3.5.2.2 แฟ้มข้อมูลอักขระ (Character file)

เป็นแฟ้มข้อมูลที่เก็บรายละเอียดของรหัสที่ค้นหา นั้นเช่น รหัสแอสกี (ASCII Code) ระดับที่ในภาษาไทย และรหัสรวมของอักขระแต่ละรูป รายละเอียดของแต่ละระเบียบในแฟ้มข้อมูลอักขระ ได้แสดงไว้ในรูปที่ 3.9 โดยที่ 2 ไบท์แรกเก็บรหัสแอสกีของรหัสรวมนั้น ไบท์ถัดมาเก็บระดับที่ในภาษาไทย ส่วนอีก 29 ไบท์สุดท้ายเก็บรหัสรวมของอักขระนั้น

รูปที่ 3.9 แสดงการเก็บข้อมูลในแต่ละระเบียบของแฟ้มข้อมูลอักขระ

```

00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00001111111110000000
01110000000010000000
00001100000010000000
00010000000010000000
01100000000010000000
00100000000010000000
00100000000010000000
00100000000010000000
00100000000010000000
00100000000010000000
00100000000010000000
00100000000010000000
00100000000010000000
00000000000000000000
00000000000000000000
00000000000000000000
    
```

CONCOD ← BDDGDAC

*** CHARACTER FILE ***

Rec No.	ASCII Code	THAI Level	CONCOD
150	D4	2	BDCADA
151	CE	3	BDCADMDCG*MDG
152	A1	3	BDDGDAC
153	C4	3	BDEDEMDAAG*NMDAC
154	CO	3	BDEDEMDDH*GAB
155	AF	3	BDEDEMDGAD*NDC
156	C4	3	BDEMDAAG*DAC

*** INDEX FILE ***

	(- A -)	(- B -)	(- C -)	(- D -)	(- E -)	(- H -)	(- N -)	(- O -)	(- P -)	(- * -)
1	:002.	* (076)	* :183.	* :192.	* :366.	* :	* :334.	* :	* :	* :
2	:003.	001:004.	006:028.	* :030.	* :	* :080:	* :	* :069.	* :	* :
75	* :087:	* :	* :	* :088:	* /:	* :	* :	* :	* :	* :
76	:077.	* :	* :	* (084)	* :	* :	* :	* :	* :	* :
84	:085.	* :114.	* :137.	* :	* (152):140.	* :	* :148.	* :	* :	* :097:
85	* :098:	086.	* :	* :104:	090.	* :	* :125:	* :	* :	* :

รูปที่ 3.10 แสดงการค้นหารหัสรวม "BDDGDAC" ของอักขระ "ก"

ตัวอย่างการค้นหารหัสรวม "BDDGDAC" ของอักขระ "ก" (รูปที่ 3.10) มีดังนี้ เริ่มจากการนำรหัสแรกของรหัสรวมในที่นี้คือรหัส "B" ไปค้นหาที่จุดเริ่มต้นในแฟ้มข้อมูลดัชนี (ระเบียนแรก) ในตำแหน่งช่องรหัส "B" ซึ่ง 2 ไบท์แรกมีค่าเป็น 76 และ 2 ไบท์หลังมีค่าเป็น 0 แสดงว่าจะต้องนำรหัสค่าที่ 2 ของรหัสรวมคือรหัส "D" ไปค้นหาในช่องรหัส "D" ในระเบียนที่ 76 ของแฟ้มข้อมูลดัชนี ซึ่งในไบท์ที่ 1-2 และ 3-4 มีค่าเป็น 84 และ 0 ตามลำดับ ขั้นตอนต่อไปให้นำรหัสตัวที่ 3 ของรหัสรวม ในที่นี้คือรหัส "D" ไปค้นหาในช่องรหัส "D" ในระเบียนที่ 84 ของแฟ้มข้อมูลดัชนี ซึ่ง 2 ไบท์แรกมีค่าเป็น 0 ส่วน 2 ไบท์ถัดมามีค่าเป็น 152 แสดงว่ารหัสรวม "BDDGDAC" มีรายละเอียดของข้อมูลเก็บอยู่ในระเบียนที่ 152 ของแฟ้มข้อมูลอักขระ เมื่อนำค่ารหัสต้นแบบในระเบียนที่ 152 ของแฟ้มข้อมูลอักขระมาเปรียบเทียบกับรหัสรวมจะพบว่าเป็นรหัสที่ตรงกัน นั่นคือรหัสรวม "BDDGDAC" มีค่ารหัสแอสกี เป็น "A1" เป็นอักขระอยู่ในระดับที่ 3 ของคำในภาษาไทย หากรหัสต้นแบบในแฟ้มข้อมูลอักขระมีค่าไม่เท่ากับรหัสรวมก็จะใช้หลักวิชาสถิติเรื่องความน่าจะเป็นมาประยุกต์ใช้ในการเปรียบเทียบรหัสทั้งสอง หากพบว่ารหัสทั้งสองมีค่าที่เหมือนกันมากกว่า $\frac{2}{3}$ แล้ว จะคาดหมายว่ารหัสทั้งสองนั้นเป็นรหัสของอักขระรูปเดียวกัน แต่ถ้ารหัสทั้งสองมีความแตกต่างกันมากก็จะต้องค้นหารหัสต้นแบบตัวถัดไปเรื่อยๆ จนกว่าจะค้นหาค่าระเบียนที่เก็บรายละเอียดของรหัสรวมนั้นได้ และถ้าไม่มีค่าที่จะชี้ไปในตำแหน่งของระเบียนถัดไปในแฟ้มข้อมูลดัชนีแล้ว แสดงว่ารหัสรวมของอักขระนั้นไม่สามารถจะตรวจรู้ได้

3.5.3 จำนวนรหัสต้นแบบ

การค้นหาข้อมูลจำนวนน้อยย่อมจะค้นหาได้รวดเร็วกว่าการค้นหาข้อมูลจำนวนมาก แต่การค้นหารหัสต้นแบบเพื่อการตรวจรู้อักขระนี้ จำนวนรหัสต้นแบบยังมีมากเท่าไรโอกาสที่จะตรวจรู้อักขระในแบบพิมพ์ต่างๆ ก็จะมีมากเท่านั้น การวิจัยนี้ได้สร้างแบบพิมพ์ภาษาไทยจำนวน 5 แบบพิมพ์ แต่ละแบบพิมพ์

ประกอบด้วยอักขระจำนวน 70 รูป และแบบพิมพ์ภาษาอังกฤษอีก 1 แบบพิมพ์มี
อักขระจำนวน 64 รูป รวมอักขระต้นแบบทั้งสิ้น 414 รูป แต่สามารถแปลงให้
เป็นรหัสต้นแบบจำนวน 390 รหัส (ภาคผนวก ก) สาเหตุที่จำนวนรหัสต้นแบบ
น้อยกว่าอักขระต้นแบบ เพราะอักขระรูปเดียวกันแต่ต่างแบบพิมพ์กันมีค่ารหัสรวมที่
เหมือนกัน

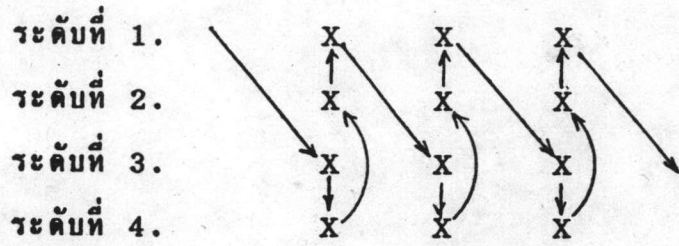
3.5.4 ภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้เขียนชุดคำสั่ง

ชุดคำสั่งที่ใช้ในงานวิจัยนี้จะเขียนด้วยภาษาเบสิก (Basic Language) เป็นหลัก แต่จะใช้ภาษาแอสเซมบลี (Assembly Language) บางส่วนสำหรับลักษณะงานที่ภาษาเบสิกไม่สามารถประมวลผลได้ เช่น การสับเปลี่ยนข้อมูลในหน่วยความจำหลัก (Memory Transfers) แล้วจึงเชื่อมโยงคำสั่งทั้งสองภาษาเข้าด้วยกัน

3.6 ผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจรู้อักขระ (7)

ผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจรู้อักขระจะต้องเป็นรหัสที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถนำไปประมวลผลได้ เพราะการนำรหัสที่ได้มาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นการใช้ประโยชน์ของระบบการตรวจรู้อักขระที่มีประสิทธิภาพที่สุด รหัสที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถจะนำไปประมวลผลได้เช่น รหัสแอสกี รหัสเอชดีคิก (EBCDIC Code) รหัสบีซีดี (BCD) เป็นต้น

รูปแบบการจัดคำภาษาไทยจะจัดเรียงอักขระใน 4 ระดับ ดังได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 3.1 แต่ผลลัพธ์ของการตรวจรู้อักขระภาษาไทยจะเก็บเป็นแถวในระดับเดียวกันหมด เพื่อประหยัดเนื้อที่ที่จะใช้เก็บผลลัพธ์ของการตรวจรู้อักขระภาษาไทยนี้ การรวมอักขระภาษาไทยทั้ง 4 ระดับให้อยู่ในระดับเดียวกันจะจัดเรียงอักขระในระดับที่ 3,4,2,1 ตามลำดับ ถ้าหากอักขระในระดับใดไม่มีก็จะข้ามตำแหน่งของอักขระนั้นไป (รูปที่ 3.11 - 3.12)

รูปที่ 3.11 ลำดับของการจัดเรียงอักขระภาษาไทยในแต่ละระดับให้อยู่ในระดับเดียวกัน

ระดับที่	3	3	3	4	1	3	3	2	1	3
อักขระ	ค	น	ม	,	'	ง	ม	ั	.	น

รูปที่ 3.12 แสดงการจัดเรียงอักขระทั้ง 4 ระดับ ของคำว่า "คนมุ่งมั่น" ให้อยู่ในระดับเดียวกัน